

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

22. De Confidentia in oratione. Acceptarum gratiarum memoria motivum
est confidentiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

(subdit Gregorius) pensandum est; cuius apud se humilitatis fuerit, qui despiciens se ruficum amplius amavit. Qualis enim quisque apud se lateat, contumelia illata probat. Nam sicut superbi honoribus, sic plerique humiles suā despectione gratulantur. Cumq; le, & in alienis oculis viles aspiciunt, idcirco gaudent, quia hoc iudicio confirmari intelligunt, quod de se & ipsi apud semetipos habuerunt.

Hinc toties hoc idem ad memoriam r^e vocabat Abraham ad concipiendam spē: Deus, qui eduxit me de Vr Chaldaorum. Sic in periculis, in difficultimis: Dominus, qui eduxit me de Vr Chaldaorum; tum memoria accepti beneficij, tum fiducia recipiendi.

Sic, ut observat Dionys. invitans po- *Psal. 80.*
pulum ad fiducialiter postulandū, ajebat Dionys.
David: Dilata os tuum, & implebo illud. Richel.
Præmittit morivum fiduciae: Ego enim
sum Dominus Deus tuus, qui eduxi te de ter- *Exod. 17.*
ra Egypti: dilata, &c.

De confidentia in Oratione.

*Acceptiarum gratiarum memoria
motivum est confidentia.*

PUNCTUM XXII.

Ego clamavi, quoniam exaudiſt̄ me, Deus, inclina aurem tuam, & exaudi verba mea. Quid jam, ô Rex, exaudiūt̄ clamas? Nunc, nunc fiducialiter clamo, inquit David, quoniam alias exaudivit me, & spero alias me exaudier. Superquæ verba Greg. Non ait, quia clamavi, exaudiſt̄ me, sed clamavi, quoniam exaudiſt̄ me, qui enim loquens exauditus fuerat, votis proficiens exauditus clamans.

Sic August. ad illud: Clamabo ad Deum altissimum. Quomodo inquit, te audiuit clamantem, si altissimus est? Nata est nimis experimento fiducia. Ad Deum, inquit, qui beneficū mibi. Huc facit illud primæ parentis Eva: postquam peperit Cain, dicentes: Possedi hominem per Deum, quod alij transferunt: Possedi virum, & Dominum, hoc est, ex accepta jam gratia gratias expecto. Possedi virum, & Dominum.

Quondam Deus vocavit Abraham: Scito prenoscens, quid peregrinum futurum sit semen tuum in terra non sua, & subiungit eos servitū. Et quandiu durabit hęc servitus? Et affligerunt quadringentis annis, & post hac egredientur cum magna substantia. Quis id facile credat? Ego Dominus, jam promiserat, quid exaudiūt̄ te de Vr Chaldaorum, hoc est, de fornace ignis, in quam, ceu verū Numinis adorator missus fuisti. Sed cur hanc liberationem memorat? Ut spem hujuscē alterius liberationis concipient.

Psal. 114. Ut hoc motivo utebatur David! *Qui Geneb. ibid.*

inclinavīt̄ aurē suā mīhi, & in diebus meis invocabō: hoc est: quia me exaudire solet,

diebus meis, quam diu vivam, eum invoco.

D. Basil illud, & accipit pro, ideo, ac *D. Basil. ibid.*

si dixisset: Quia autem mīhi sēpius prae-

buit, idēc per totā vitam Deū in vocabō.

Pulchrè D. Ennod. Percipio spē futura,

quæ deprecor, nesciunt in foribus hære-

re, quæ calo authore tribuuntur, semper

D. Ennod. L. 5.

epist. 16.

incre-

Psal. 16.
Orandi fidu-
ciam præber-
fuisse exau-
ditum.

D. Greg. 35.
Mor. 3.

Psal. 56.

Gen. 4.

Aui.

Gen. 15.

Beneficiorum
Dei priorum
recordatio
spem facit
posteriorum.

2. R.

G.

Heb.

Abi.

Ben.

amu

gnu

Fidi

gene

fidel

Ma

incrementis ad culmen ascenditur, ubi A
divinus favor praefat auxilium.

Psal. 3. Quid orat ergo, fiducialiter oret: non
diffidat; sed certam, & in manu, ut dici
solet, reputet gratiam. Hac fiducia orabat
David: *Voce meā ad Dominum clamavi, &*
exaudiuit me de monte sancto suo. Sed quo-
modo id potest esse cum veritate conju-
nitum, cū subdat: *Exurge, Domine, salvum
me fac, Deus meus.* Si jam te Dominus ex-
audivit, quid nunc exoras? Jansenius sic
responderet: Ex certā exauditionis fiduciā
pronunciat se jam accepisse, quod preca-
batur, quasi jam illud accepisset, si firmi-
ter se consideret accepturum.

Jansen. ibid.

*2. Reg. 25.
& 18.
Hebr.
Abulibid.*

*Beneficiū Dei
unum est pi-
gnus alterius.*

*Fiduciam item
generat Dei
fidelitas.*

Matth. 27.

Nazianz.

D. Cyril.

D. August.

A matas jam vedit, solum parum aceti in
Psalm: supererat: *Et in siti mea potaverunt Psal. 21.*
me aceto; & animam agens animam reti-
net, donec hoc sibi deferatur acetum, nec
autē mori vult, quam hoc idem degu-
stet. *Vi Scriptura adimpleretur.*

*Tota unum, aut unus apex non praterbit à
lege,* donec omnia fiant. *Celum, & terra trans-
ibunt, verba autē mea non transibunt.* Matth. 5.

Quid hinc non educimus id, quod educit D.

Thomas: Si jam que de Christo imposili- D. Thom.

bilia, & incredibilia mundo videbantur,

sic ad amissim completa sunt, usque ad

parum aceti, quid erit de eo, quod tam

expresē promisit, & quasi iuramento ob-

firmavit: Quicquid orantes petitis, credite,

accipietis, & si tibi: vcl de eo: In quaun-

que hora ingemuerit peccator, &c. si veniam

ponitentes rogaverimus, si salutē &c.

In verbū tuū superisperavi, non solum Psal. 118.

superavi, sed etiam superisperavi: adeò vera

existimo verba tua.

Ille fidelis permanet, negare seipsum non 2. Tim. 2.

potes. Quanto minus sua?

Hoc credere redundat in Dei gloriam. Isa. 7.

Noverat ille, cui cū dictum esset: Pete

tibi signum à Domino Deo tuo. Non petam,

inquit, & non tentabo Dominum. Alij: Non Alij.

petam, & non exaltabo Dominum. Et verē

Dominū exaltat, & multū exaltat, qui

fidelem in promissis cum esse credit.

Mira Abraham fides ergā divinas pro-

misiones. Promiserat ei Deus: In Isaac vo-

cabitur tibi semen, &c. Non multō pōst: Gen. 21.

Tolle filium tuum unigenitum, quem diligis,

Isaac; &c Pergit ad montem: Expectate hic, Gen. 22.

ait conversus ad famulos, donec ego, & puer

revertamur ad vos. Quid, ô Abraham, fin-

gis? Das verba famulis? Quomodo cum

puero reverteris, si puerum sacrificatu-

rus vadis? Non fingo, inquit Abraham,

sed perito fundatus in Dei promissione,

omnīō, ac infallibiliter cum puerō re-

vertar. In spe contra spem arbitrari, quia &

à mortuis suscitare potens est Deus.

O miseria! (deplorat Salvianus) ô per-

veritas! homini ab homine creditur, &

non creditur Deo. Hominis promissioni-

bus spes commodatur, Deo negatur. O

mnia in rebus humanis spes futurorum

agunt, idē terris frumenta credim⁹, &c.

Hebr. 11.

Salvian. lib. 2.

ad Eccl.

Spes hominum

in homines

spē major.

quam in Deū.

M. 2 totum

totum inter homines spe agitur: solus Deus est, de quo desperatur: cūmque elementa ipsa, & naturam totius mundi Dominus noster fidelēm fecerit, illi tantum propè ab omnibus non creditur, qui solus fecit, ut rebus omnibus cederetur.

*Chrysol.ser.
25.*

*Bern. hom.
4. sup. Missus
est.*

*Gen. 15.
Cajet. ibi.*

*Fiduciam no-
stram multis
modis excitat
Deus.*

*Psal. 9.
Symmac.*

*Fiducia impe-
randi placet
Deo.
Agell. & Lo-
rin. ibid.*

*Iean. 5.
5. Chrys.
hom. 35. in
Iean.*

Eadem est querimonia Chrysolog. Homo homini exiguae chartulae obligatione constringitur: Deus tot ac tantis voluminibus caver, & tamen debitum non tenebitur?

Notat Bernardus multa, quæ dare depositum Deus, anteā pollicerti, ut ex promissione excitet fiducialis devotio, ut quod gratis datus erat, devota oratio promereatur: sieque ait, dum nos prævenir tribuendo, quod retribuat gratias, agit, ne gratis tribuat. Cajet. in illud Gencl. In illo die petigit Dominus fædus cum Abram. Ecce, inquit, quod Deus curā suā descendenter, ut ad similitudinem pacientis hominis se gesserit cum homine, & tanquam ex contractu obligatum se exhibuerit, quod idē facit, ut confidentiores nos erga se reddat. Chrysost. Ipsum tene debitorem, ipsum exige: hac enim exactione delectatur: nam idē toties in Scripturis se vadem exhibet, ut præbeat occasionem exigendi.

¶ Placeat summoperè Deo hæc confidentia. Preparationem cordis eorum audit auristua. Symmac. Prepositum cordis eorum audiret auristua. Per hoc verbum, prepositum, Agellius, & Lorinus stabilitatem, ac firmitatem cordis nihil habitantis, sed in spe ac fide permanentis, intelligunt, cūm quis nimirū certò quodam modo impertratus adit Deū postulans, & in fide nihil habitan, tunc habet propositum, Deum exauditum.

Quodnam propositum fuit illud Paralytic in probatica piscina acentis? Fuit propositum valde firmum, stabile, quod diuturnitate ranti temporis nunquam habitavit. Cujus fiduciam simulque patientiam demiratus Chrys. Pudeat nos, inquit, & incredibilem nostram fœcordiam deploremus. Triginta, & octo annos ille expectaverunt continuos, nec ei⁹ implementum est desiderium, nec id culpā aut negligentiā ejus factum est, nec propter

A eadē desperavit. Nos autem, si vel decē dies orationibus invigilantes non exaudimur, jam repescimus, &c.

Jugem perseverantiam, ac fiduciā notat ad illa verba Theod. *Sicut oculi ancilla in manibus domine sue: ita oculi nostri ad dominum Deum nostrum, donec misereatur nostri.* Non præscripto tempore, inquit, spem definimus, sed expectamus, donec misericordiā digni effecti simus.

Chrysol. ad illa verba: Quis ex vobis patrem petit panem. &c. ita, vt soler, eleganter: Negat patrem, qui de patris suspectus est largitare.

Quā pulchra metaphora Propheta alibi perfectam describit confidentiam: *Sicut ablactatus est super matre sua, ita retrubatio in anima mea, speret Israhel in Domino.* Spei formam à lactentibus discamus.

C rum corporum nullam prorsus curā habent, sed charitati materhæ sunt penitus. & omnino commendati? Id, quod ad summum facere norunt, hoc est, materna viscera aliquo excitare vagitu. Talis etiam est recens ablactatorum fiducianam licet amplius matrum ubera non sufficiant, non eas propter cā despiciunt, aut ab eis reliqua sperare desinunt, quin potius ex beneficio haētenus accepto toti a matribus pendent, à solito gremio non recessunt. Hunc fiducia gradum habebat David, qui ut in naturalibus maximus, ita in spiritualibus summus est. *Sicut ablactatus est super matre sua,* vel iuxta alios: *Qualis ablactatus super matrē suam, talis in me anima mea.* Hoc est, sicut infans omnino se credit amanti illi curæ maternæ, cūm sibi omnino consuleret nequeat, & totus proinde in matre conquefecit, & ad matrē ob rem quamlibet fiducialiter configuit: Sic ego ad divina illa misericordiæ viscera configio in quaenque necessitate, in quounque periculo, in omni tentatione, &c. & ea semper aperta reperio, semper divinæ illius providentia brachiis complector. Campensis. *Sicut infans ab uberbibet matris recens depulsus, qui solus figere gressus non potest, sed matris sustentatur manus;* ita me semper judicavi sine tuo auxilio nihil posse. & idē aliis hanc commendat fiduciam

*Psal. 121.
Theod.*

*Luc. 11.
Chrys. serm.
55.
Psal. 130.*

Alij.

*Camp. in Pa-
raph.*

ciam ex proprio experimenro: Speret Israël
in Dominis ex hoc nunc, & usque in seculum.
Campensis: Expectet, si sapit, quod vis ex Israël
Dominum, & pendeat ab eo ab hac hora, usque
ad finem vite. A custodia matutina, usque ad
noctem, non usque ad nonam, vel ad vespere-
rum, sed usque ad obscurissimam noctem
majorum tribulationum, usque ad noctē
ipsius mortis, usque ad finem vite.

Etiām si occiderit me, in ipsum sperabo.

Iob. 13.

In omnibus, vel arduis, ac difficillimis
sperandum in Deo, in imitentibus peri-
culis vertere se homo debet ad Domini-
num, ac dicere: Domine, hæc tua causa
est, tuum est auxiliari. Sic David, ab exer-
citu Regis Saul circumdatu, conversus ad
Dominum: *Fortitudinem meam, inquit, ad
te custodiā.* D. Hieron. ex Hebr. *Fortitudi-
nem ejus ad te seruabo.* q. d. Me ipsum con-
tra Regem defendere nequo, tuum est,
Domine, auxiliari.

Psal. 58.
D. Hier. ex
Hebr.

Erātque tam certus divinæ protec-
tio-
nis, ut ex majori periculo major eidem
angeretur fiducia. Hinc alibi: *Si confidant
adversum me castra, non timebit cor meum, si
exurget adversum me prælium, in hoc ego spe-
rabo.* Difficile est hic, quid sibi velit illud,
In hoc ego sperabo. Legionensis, & Geneb.
tum ex Grac. tum ex Hebr., illud, hoc, re-
ferunt ad prælium, & ajunt ad ostensio-
nem miræ fiduciae, vel in ipsis hostium
fuerum armis Davidem spem suæ inco-
lumentatis collocant: q. d. Tantum abest,
ut hi exercitus mihi adimant, quin potius
augeant fiduciam.

Psal. 26.
Davidis erga
Deum fiducia
quanta.
Legion. &
Geneb. ibid.

Adeò Deus haec delectatur fiducia, ut
ad mensuram ejus gratias conferat, ac
munera elargiat. D. Cyprian. Quan-
tum vas fidei capacius afferimus, tantum
gratiæ inundantis haurimus.

D. Cyp. ep. ad
Deum.

*Omnis locus, quem calcaverit pes vester,
vester erit. Pes vester, utique spes vestra
est, inquit Bernardus, & quantuncunque
illa processerit, obtinebit, si tamen in Deo
totæ figuratur, ut firma sit, & non tituber.*

Ex Evangelii observandum, gratias
indigenter juxta fidei lumen modum, & ca-
pacitatem gratias consequi. Archisynago-
gus credit per contactum, & manus im-
positionem. Christum posse sanare: Hoc

ergo modo sanavit. Hæmorhoissa illa,
Si tetigeris imbriam, &c. tetigit, & sanata *Luc. 8.*
est. Centurio absolute credidit: abso-
lutè obtinuit. Sic Chananaea illa to-
ties percussa, fiducia tamen non circun-
scripta aut tempore, aut modo, sed abso-
luta, & illimitata: *Domine, filia mea male à
Damone vexatur;* libera eam, ut vis, quia
absolutè potes, &c. O mulier, audit, *magna*
fides tua: fiat tibi, scut vis. q. d. Tu abso-
lute confidis, absolutè fiat. In manu tuâ *Fiducia abso-*
luta quam *places Deo!*
sit quodammodo fiat illud, quo jam feci *Chrysibid.*
omnia. Hec enim vox (inquit ibi. Chrys.)
affinis est illi, qua dictum est, *Fiat calum,*
& factum est calum; & non solum fiat;
quod vis, sed, sicut vis. Taliter, scilicet, delectatur Deus magna, ac illimitata
fiducia.

Sed adhuc Chananaæ fiduciam per-
pendamus. Plena hæc lacrymis, & dolore

C ante Christum: *Miserere mei,* inquit, *sili*
David, miserere mei, &c. & clamabat.
Christus vero dum hoc loquebatur, ait
August. & habetur ex Evangelio, *facebat.*
Mirum! Illa præ dolore clamat, deflet ca-
sum, enarrat tragedian, exprimit pas-
sionem. Ait ille non respondit ei verbum. Vel
Syriacè: *Ne verbum quidem respondit.* Et Syriac.
hæc clamabat adeò, ut discipuli clamori-
bus fatigati dixerint: *Dimittite eam, Domi-
ne, quia clamat post nos.* Alij: *Quia clamat an-
te nos.* Utrumque certè faciebat, nam in-
star canis, modò ante, modò tetro, nunc
ad pedes lambens, nunc à dextris, nunc *Chananaæ in-*
verò à sinistris currens, suam misera de-
clarabat miseriā. Ita Chrysostomans re-
latus à Damasco. At Jesus: *Non sum mis-
sus, nisi ad oves, &c.* Tum illa: *Domine, adju-
vame.* Christus autem: *Non est bonum su-
merem panem filiorum, &c.* Ubi notandum, *Chrys. hom.*
quantis eam modis Dominus vult proba-
re. Prius ab accidente discedit: secundò
se, quentem fugit: tertid clamantem dissili-
mutat: quartid intercessores redarguit:
ultimò adorantem quasi convitiis affi-
cit. O clementia Medici, ubi es? Sic dure
contrectas vulnera? Sic fortiter premis
ulcera? Vide, ne eam in desperationem
inducas. Sed ista adhuc sperans ait; *Etiām,*
Domine, &c. O violentia mulieris! O fidei
professus! O omnipotētia humilitatis!

M 3 quan-

7. de diversis.
Damasc. l. 2.
Parall. c. 15.

quantumcumque convictata repelleretur, A fortiter perseverans, arguit ex concessis, & omnino voluit exaudiri: violenter sibi salutem non modò impetravit, sed extor- sit. O mulier, magna es fides tua! & propter hunc sermonem vade, exiit Damnonium à filia tua. Sic sic sperandum, fratres, sic perse- verandum; sic clamandū, ac de se coram Deo humiliter sentientem: Fiat tibi sicut vis; quasi diceret, subdit jam citatus Chrys. Fides quidem tua majora, quam peteres, posset impetrare.

Hac certè prædicta Gorgonia illa, tot heroicarum virtutum mulier, apud Na- zianzenum fratrem orat. 25, quæ est in laudem sotoris. Pia, inquit, & præclarā quādam impudentiā apud Deum efficiuntur. Caput altari admodum, nec se antē ab eo min- nitans discessuram, quam sanitatem consecuta fit. Expende confidentiam: Nec se antē ab eo minitans discessuram, quam sanitatem con- secuta fit. Pia quædam impudentia, imo confidentia minitabatur, &c. O rem admi- randam! (subdit) proin liberam se morbo sentit, hanc spei mercedem conficit, ut quod speraverat, obtineret, animaque firmitate cor- poris firmitatem compararet.

Quantum Deo displiceat diffidentia.

PUNCTUM XXIII.

Psal. 77.

*Dissiden-
tia plu-
rimū dispi-
set Deo.
Hebr.*

Num. 20.

Mirum! quia petram perculit Moyses, taliter indignatus est Deus, ut ei, fratriq; suo Aaron dixerit: In honoris me. Quid, quæso, egerunt? Diffusi sunt, ac diffiden- ter, velut iacio, ne proprium amitterent honorem, illà percussione petræ quasi pe- riculum fecerunt, an aqua fluenter, unde communis cum ipsis incredulitatis no- tantes filios Israël dixerunt: Audite, mere- delli, nūquid, &c. Sicque rem dubiam fe-

cerunt, scilicet certò dixissent, petrā illam daturam aquam. Et distinxit in labio suis, Psal. 103. inquit David, loquens de Moysi ad aquā contradictionis, hoc est, pro dubietate quasi dialecticā distinctione est usus. Sie Grac. Et dubius fuit. Alij: Et perplexus fuit; Grac. nam humano iudicio rem metiendo, ta- Alij. lem nimirū silicem, illiusque qualitatibus, durissimæ scilicet ac aridissimæ non posse aquam, & præsertim tanto populo cœlun- dere, dubitaverunt, vel potius indignum eo beneficio populi considerantes, di- xerunt: Nunquid, &c. cum potius vellet Deus ob omnes difficultates tantò ma- joem fiduciā. Unde noluit Deus ob hanc dissidentiam, ut terram promissam ingre- derentur, nec iphi, nec tam certò aliquis ex populo. Et hoc sibi vult illud, & distulit, suprà promissum, nimirū terræ illius: quod etudiatur allegoricē, dissidentes nō intratueros promissam terram viventiū, quæ differtur eis, donec perdiscant confi- dentiam, peregrinaturi interca in deserto pœnitentia.

Dissidentia est, quæ ligat Dei manus, Matth. 13. ne gratias, ac dona conferat: Non poterat, Dissidentia li- ait Evangelista, miracula facere propter in- gat Deoma- credulitatem eorum. Suscitatus Lazarus nus,

incidit Dominus in quandam Marthæ

dissidentiam: Domine si fuisses hic, &c. Jam 10an. II. venerat Dominus ad Lazarum suscitandū: & ecce hoc sese illi obstaculū objec- cit. Incipit eam Dominus ad fiduciam di- sponere, & dicit: Resurget frater tuus. Incipi- pit ad hæc illa confidere, non tamen per- fectè, unde adhuc hæsitat: Scio, quia resur- get, (sed) in resurrectione, in novissimo die. Et ob id non sit miraculum, quia obstat diffi- dentia. Pergit Dominus: Ego sum resurre- ctio, & vita, qui credit in me, etiam si mortuus fuerit, vivet. Credis hoc? Vtique, Domine. Tunc Lazarus veniforas. Quantum labo- ris insumpsum, ut ad confidentiam pér- duceretur, & miraculum patraret!

Nunquam satis admiratus sum, Do- minum excitaturum puellam, tibicines, qui, ut mos erat, mœsto clangore dolorem, & lacrymas excitabant, ejecisse, & eō magis, quod Chrysostom. eos indignos asserit, qui miraculum viderent. In quo- nam, quæso, sita erat hæc eorum indigni- tas; 32. in Matr.

*Matth. 9.
Christus tibi-
cines ejecit, ut
puellam exci-
taret. Cur?
Chrys. hom.
tas; 32. in Matr.*